

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในเรื่อง การปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีขอบเขตการวิจัยใน 5 เรื่อง ตามกรอบของแนวคิดในการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษากังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานพัสดุของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสารและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัสดุของโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแนวคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. ศึกษาขั้นต้นจากโรงเรียนตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ไปศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองอุทิศ โรงเรียนวัดโพธิ์ทองบน โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) โรงเรียนวัดสลักเหนือ และโรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. กำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาขั้นต้นจากโรงเรียนตัวอย่างมากำหนดเป็นกรอบการวิจัยดังนี้

ก. การจัดหาพัสดุมาใช้ในโรงเรียน ประกอบด้วย การวางแผนการจัดหาพัสดุ การกำหนดความต้องการพัสดุและการดำเนินการจัดซื้อพัสดุมาใช้ในโรงเรียน

ข. การควบคุมพัสดุที่จัดหามาได้ ประกอบด้วย การจัดทำทะเบียนหรือบัญชีพัสดุ การเก็บรักษาพัสดุ การตรวจสอบพัสดุกงเหลือ

ค. การแจกจ่ายพัสดุไปให้ผู้ใช้ เป็นการดำเนินการในการเบิกจ่ายพัสดุไปให้ผู้
ผู้ใช้

ง. การบำรุงรักษาพัสดุที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้ประโยชน์คุ้มค่ากับราคา ประกอบด้วย การบำรุงรักษาแบบป้องกันมิให้พัสดุชำรุดเสียหายและ การบำรุงรักษาแบบแก้ไขพัสดุที่ชำรุดเสียหายให้สามารถกลับใช้งานได้ปกติทั้งเดิม

จ. การจำหน่ายพัสดุออกจากทะเบียนหรือบัญชีพัสดุ เป็นการดำเนินการในการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดใช้การไม่ได้แล้วหรือพัสดุที่เหลือใช้ออกจากทะเบียนหรือบัญชีพัสดุ

4. การกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะศึกษาและการสร้างเครื่องมือ

การกำหนดแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูล โดยใช้ตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 50 คน ตัวอย่างประชากรจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 12 คน และตัวอย่างประชากรจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 2 คน รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้จำนวน 64 คน มีรายละเอียดดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งขนาดโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้เป็นแนวทางแล้วเลือกสุ่มตัวอย่างโรงเรียนมาศึกษาแต่ละขนาดมีจำนวน ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 16 โรงเรียน เลือกมาศึกษาโดยการสัมภาษณ์จำนวน 10 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 โรงเรียน ละ 1 คน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 5 โรงเรียน ละ 1 คน รวม 10 คน

โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวน 16 โรงเรียน เลือกมาศึกษาโดยการสัมภาษณ์จำนวน 10 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 5 โรงเรียน ละ 1 คน และสัมภาษณ์

เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 5 โรง ๆ ละ 1 คน รวม 10 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 115 โรงเรียน เลือกมาศึกษาโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 10 โรงเรียน ตามโควตาจำนวนโรงเรียนแต่ละอำเภอ โดยแบ่งเป็นสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 5 โรง ๆ ละ 1 คน และเจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 5 โรง ๆ ละ 1 คน รวมสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน และศึกษาโดยการ สํารวจสภาพการปฏิบัติงาน จำนวน 20 โรงเรียน โดยสอบถามการปฏิบัติงานพัสดุจากผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน และสอบถามการปฏิบัติงานพัสดุจากเจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 10 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัสดุของโรงเรียน โดยสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้ รวม 14 คน คือ

หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

1 คน

หัวหน้าเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

จำนวน 1 คน

เจ้าหน้าที่พัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 6 คน

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสำรวจการปฏิบัติ งานและการวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่พัสดุของ โรงเรียนโดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียนครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 เรื่อง คือ การจัดหาพัสดุ การควบคุมพัสดุ การแจกจ่ายพัสดุ การบำรุงรักษาพัสดุ และการจำหน่าย พัก

ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพส่วนตัวของ ผู้ให้สัมภาษณ์

- ในค่านสภาพทั่วไปของโรงเรียนเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน เงินที่นำมาใช้จ่ายในโรงเรียน การเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานพัสดุของผู้บริหารโรงเรียน การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน การจัดหน่วยงานพัสดุในโรงเรียน

- ในค่านสภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียน เนื้อหา ครอบคลุม เนื้อหาการปฏิบัติงานพัสดุทั้ง 5 เรื่องตามกรอบการวิจัย

ข. การสำรวจการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานพัสดุของ โรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปทั้งของโรงเรียนและของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ โดยถามเรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานพัสดุ เงินที่นำมาใช้จ่ายในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียน มีเนื้อหาครอบคลุม การปฏิบัติงานพัสดุทั้ง 5 เรื่องตามกรอบการวิจัย

ค. การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) เอกสารเกี่ยวกับโครงสร้างของโรงเรียน ใ้แก่ แผนภูมิของโรงเรียน เอกสารการแบ่งงานภายในโรงเรียน และ เอกสารการมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่พัสดุปฏิบัติ

2) เอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุของโรงเรียน ใ้แก่ แผนปฏิบัติงานพัสดุ เอกสารการจัดซื้อพัสดุ ทะเบียนหรือบัญชีพัสดุ เอกสารการตรวจสอบพัสดุ หลักฐานการเบิกจ่ายพัสดุและเอกสารการจำหน่ายพัสดุ

3) เอกสารที่ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงานพัสดุ ใ้แก่ ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ หนังสือสั่งการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัสดุ อันใ้แก่ หนังสือของกระทรวงการคลัง หนังสือของสำนักงานงบประมาณ หนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งคู่มือแนวปฏิบัติงานพัสดุของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจการปฏิบัติงาน และแบบศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ก. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน พิสูจน์เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจการปฏิบัติงาน และการกำหนดแนวศึกษาเอกสาร

ข. เขียนคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และแบบสำรวจการปฏิบัติงานขึ้นโดยประมวลจากเอกสารที่มีการค้นคว้าแล้วนำคำถามและแบบสำรวจการปฏิบัติงานไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ค. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียนเพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือ

ง. นำข้อบกพร่องของเครื่องมือที่พบจากการทดลองใช้มาปรับปรุงเครื่องมืออีกครั้งหนึ่ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

จ. นำเครื่องมือที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ไปถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี และขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอและขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2) ในการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เข้าพบผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอสัมภาษณ์การปฏิบัติงาน พิสูจน์ในโรงเรียนพร้อมทั้งขอศึกษาเอกสารการปฏิบัติงาน พิสูจน์ในโรงเรียนด้วย โดยขอสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน และเจ้าหน้าที่พิสูจน์โรงเรียน จำนวน 15 คน

3) การสำรวจการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้เข้าพบผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยแล้วขอความร่วมมือให้ตอบแบบ
สอบถามแล้วผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ก) สภาพการปฏิบัติงานพัสดุของเจ้าหน้าที่พัสดุของโรงเรียนครอบคลุม
เนื้อหาทั้ง 5 เรื่อง คือ การจัดหาพัสดุ การควบคุมพัสดุ การแจกจ่ายพัสดุ การบำรุงรักษา
พัสดุและการจำหน่ายพัสดุ วิเคราะห์โดยวิธีประเมินผลการสัมภาษณ์ แรงความถี่ และ
หาค่าร้อยละ

ข) ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดย
ประเมินผลการสัมภาษณ์ แรงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหา
แรงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ
ปฏิบัติงานพัสดุโดยวิเคราะห์เนื้อหา

$$\frac{\text{สถิติที่ใช้}}{\text{ร้อยละ}} = \frac{\text{ปริมาณที่้องการหา}}{\text{ปริมาณทั้งหมด}} \times 100$$

(ประสงค์ ปานเจริญ 2514 : 29)